

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 7C/326/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1109256447
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mgr. Miriam Plavčáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2016:1109256447.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou Mgr. Mgr. Miriam Plavčákovou v právnej veci navrhovateľky: B. R., K. X.X.XXXX, O. O. - W. Q., V..R..O. XXX, O., zastúpená: Kružlík s.r.o., IČO: 31 355 153, so sídlom Ďateľinová 2, Bratislava, proti odporcovi: Q. R., K. XX.X.XXXX, O. O. X, O. zastúpenému: PAICEK LEGAL s.r.o., IČO: 36 834 904, zo sídlom Panská 17, Bratislava, o zaplatenie 16.361,49 €, takto

rozhodol:

Súd návrh zamietla.

O trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 31.12.2009, sa navrhovateľka proti odporcovi domáhala zaplatenia istiny 6.638,- €/200.000,- Sk s odkazom na dlžobný úpis zo dňa 27.7.2003, podľa ktorého sa odporca (syn navrhovateľky) zaviazal zaplatiť navrhovateľke spolu 700.000,- Sk v nasledujúcich termínoch: sumu 500.000,- Sk do 31.12.2003 a sumu 200.000,- € 31.12.2003. V doplnení návrhu zo dňa 20.5.2011 uviedla, že synov dlh voči nej vznikol hodnotou darovaného bytu, po vzájomnej dohode, že cena jej bytu bude 1.400.000,- Sk, z čoho polovicu sumy uznala ako dlh voči navrhovateľke nevesta U. R. a druhú polovicu dlhu syn Q.. Tento jej zatiaľ zo sumy 700.000,- Sk uhradil cca 200.000,- Sk - sumu 133.093,70 Sk čiastočná cena jej študijného pobytu v J. a občasný príspevky na živobytie po cca 2.000,- až 3.000,- Sk. Navrhovateľka zdôraznila, že žalovaná suma predstavuje dlžobu, nie pôžičku a dlžobný úpis súvisel so záväzkom jeho syna kúpiť pre navrhovateľku jednoizbový byt v O.. Dlžobný úpis s odporcom a jeho manželkou spísala po vzájomnej dohode - v nádeji, že odporca splní sľub a skôr ako jej byt začne užívať, zabezpečí jej malý byt v O.. Domnievala sa, že odporcovi a jeho rodine pomáha s bývaním, keď mu darovala svoj 3-izbový byt a ona sa chcela uskromniť v jednoizbovom byte v O.. Dlžobný úpis označila za poisťku toho, aby neskončila na ulici. Syn s nevestou však z nej urobili bezdomovkyňu tak, že od momentu, ako začal s bytom disponovať byt predal počas jej neprítomnosti na Slovensku jej syn kúpil starý dom v P., sfaľšoval podpis na kúpnopredajnej zmluve a podiel na dome v P. dal zapísať na jej meno a bez jej vedomia a súhlasu tam presťahoval jej domácnosť.

Písomným podaním zo dňa 20.7.2011 sa odporca vyjadril k návrhu na začatie konania tak, že poukázal na rozpory v Dlžobnom úpise, týkajúce sa splatnosti dlhu, pričom mal za to, že táto nejasnosť resp. neurčitosť v Dlžobnom úpise má za následok neplatnosť predmetného dojednania podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V dôsledku neplatnosti dojednania o splatnosti bol toho názoru, že dlh bol splatný na druhý deň potom, ako ho o to navrhovateľka požiadala (podľa § 563 OZ). Navrhovateľka tak urobila listom zo dňa 2.5.2006, čiže dlh sa mal stať splatným dňa 3.5.2006, od ktorého do dňa podania návrhu na začatie konania uplynula všeobecná 3 ročná premlčacia doba ustanovená v § 100 a nasl. OZ. Na základe týchto skutočností odporca vzniesol námietku premlčania. Rovnako ako právo na zaplatenie dlžoby sa podľa odporcu premlčalo aj právo na alternatívne plnenie uvedené v Dlžobnom úpise, a to

právo na vrátenie bytu, pôvodne vo vlastníctve navrhovateľky, ktorý darovala odporcovi. Z uvedených dôvodov odporca žiadal návrh na začatie konania v celom rozsahu zamietnuť.

Písomným podaním zo dňa 27.9.2011 (čl. 74) navrhovateľka doplnila svoj návrh tak, že odporca v Dĺžobnom úpise vyjadril svoju vôľu zaplatiť navrhovateľke dlžnú sumu vo výške 700.000,- Sk dostatočne určito, pričom je nesporné, že sa zaviazal zaplatiť túto sumu v dvoch splátkach. Nesúhlasila s tým, že by mal byť jej nárok premlčaný, keďže pri uznanom dlhu je premlčacia doba desaťročná a ona si nárok uplatnila pre uplynutím tejto doby. Vo vzťahu k sumám, ktoré jej odporca poskytol, uviedla, že z dlžnej sumy jej odporca zaplatil celkom sumu 207.093,70 Sk /6.874,25 €. Svoj nárok, ktorý si uplatnila v konaní rozšírila tak, že žiadala od odporcu zaplatiť sumu 492.906,3 Sk/16.361,49 € ako rozdiel medzi sumou 700.000,- Sk a sumy 207.093,70 Sk.

V písomnom podaní zo dňa 08.01.2013 (čl. 141) navrhovateľka uviedla, že odporca s manželkou sa v dlžobných úpisoch zaviazali, že jej zaplatia spolu 46.471,- €, pričom pri počas mediačného konania na Centre právnej pomoci uznala u oboch dlžníkov splatenú sumu vo výške 13.364,- €. Celková dlžná suma odporcu a jeho manželky voči nej potom predstavuje sumu 33.107,- €, z ktorej sumu 14.850,- € je jej dlžný odporca a zvyšnú sumu 18.256 € je jej dlžná nevesta U.. Ďalej uviedla, že tento spor žiada ukončiť buď vrátením sumy 14.850,- € alebo vrátením pôvodne jej trojizbového bytu na ul. L.. E. B. O..

Na pojednávaní dňa 20.5.2013 (čl. 183) súd pripustil rozšírenie návrhu na začatie konania v súlade s procesným návrhom navrhovateľky zo dňa 27.9.2011, t.j. že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke istinu 16.361,49 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Navrhovateľka ako účastníčka konania na pojednávaní dňa 20.5.2013 okrem iného uviedla, že záväzok na sumu 700.000,- Sk vznikol na základe potrebnej sumy na kúpenie bytu pre ňu. Uvedenú sumu odporcovi poskytla, tak ako je to napísané v Dĺžobnom úpise. Neskôr uviedla, že odporcovi sumu nedala, ale táto sumu je krytá hodnotou bytu. Dĺžobný úpis spísala aj s manželkou odporcu na rovnakú sumu. Odporca s manželkou veľmi chceli byť, ktorý vlastnila, ona ten byt chcela predať a už mala aj kupca a ona chcela byť jednoizbový. Verila im, že buď budú dohodnutú sumu splácať, alebo jej kúpia malý byt. Odporca na tomto pojednávaní uviedol, že v rámci mimosúdneho vyrovnania bola navrhovateľke ponúknutá suma 29.000,-, ona túto sumu neprijala. Dohoda znela tak, že navrhovateľka prevedie na odporcu spoluvlastnícky podiel na dome v P., pričom odporca chcel navrhovateľke dohodnutú sumu zaplatiť z hypotekárneho úveru. Takto chcel vysporiadať ich vzájomné vzťahy. Dohoda bola oboma stranami odsúhlasená, avšak zo strany navrhovateľky nakoniec k podpisu z jemu neznámeho dôvodu nedošlo.

Na uvedené navrhovateľka uviedla, že k podpisu dohody z jej strany nedošlo, lebo sa obávala, aby nedopadla tak ako prvý krát.

Na pojednávaní dňa 14.6.2013 (čl. 188) účastníci konania prerokovávali možnosti mimosúdneho urovnania veci, k čomu navrhovateľka okrem iného navrhla, aby odporca svoj spoluvlastnícky podiel na dome v P. previedol na navrhovateľku, čím by navrhovateľka svoj nárok považovala za uspokojený a vyriešila by svoju situáciu. S takýmto návrhom odporca nesúhlasil.

Odporca ako účastník konania na tomto pojednávaní vypovedal, že žiadne peniaze od navrhovateľky neprijal. Má listy od navrhovateľky o tom, ako skončí, keď jej nezaplatí peniaze, ktoré si ani on ani jeho manželka nepožičali. Navrhovateľka môže v dome bývať, ako dlho bude chcieť. Keď sa mu podarí vybaviť úver, dom zrekonštruje. Dĺžobný úpis na sumu 700.000,- Sk podpísal, s tým, že listinu napísala navrhovateľka. Oni chceli kúpiť jej trojizbový byt, ona im ho však darovala s tým, že jej vyplatia ako protihodnotu peniaze. Zo sumy 700.000,- Sk splatil okolo milióna - cca 650.000,- Sk za kúpu domu, zvyšok za prerábku, pobyt v J. a pobyt v U. a nejakú časť v hotovosti. Peniaze investované do domu v P. považuje odporca za vyrovnanie jeho dlhu. Dom v P. v súvislosti s vybavovaním hypotekárneho úveru bol ohodnotený na sumu cca 45.000,- € Záväzok vyjadrený v Dĺžobnom úpise vyjadril odporca ako svoj morálny záväzok voči navrhovateľke.

Na pojednávaní dňa 16.2.2015 (čl. 234) odporca ako účastník konania vypovedal, že dlžobný úpis zo dňa 27.7.2003 bol fiktívny, peniaze na jeho základe neprijal, podľa jeho názoru to pravdepodobne mala byť protihodnota za darovaný byt. Podľa odporcu dohoda medzi účastníkmi konania bola taká, že jej zabezpečí bývanie, ktoré si vyberie. Boli nejaké dva byty v O., nejaké domy, ktoré neboli vhodné, nakoniec sa dohodli na dome v P. Zabezpečením bývania pre navrhovateľku mal byť Dĺžobný úpis anulovaný, tento úpis mal byť iba zárukou, že navrhovateľke zabezpečí bývanie. Finančné prostriedky,

ktoré poskytoval navrhovateľke boli príspevok na jej živobytie, nesplácal záväzok voči navrhovateľke. V konaní pred Centrom právnej pomoci sa zaviazal, že navrhovateľke zaplatí 29.000,- € z dôvodu, že sa jednalo o dlhodobý problém a už chcel, aby sa to vyriešilo. Keď došli k nejakej dohode, navrhovateľka od toho vždy odskočila.

Na pojednávaní dňa 13.07.2015 (čl. 358) navrhovateľka uviedla, že žiada, aby sa na jej podania z 18.1.2013 a 21.2.2014 neprihliadalo. Zotrvala na návrhu v znení poslednej pripustenej zmeny návrhu. Ďalej uviedla, že pri výklade právneho úkonu - dlžobného úpisu- je potrebné prihliadať aj na vôľu konajúcich strán a všetky okolnosti, za ktorých k právnomu úkonu došlo. Podľa jej názoru, zo skutočnosti, že odporca navrhovateľke poskytoval čiastkové peňažné sumy je zrejmá jeho vôľa zaplatiť navrhovateľke sumu uvedenú v dlžobnom úpise, pričom vôľa odporcu bola v tomto smere jednoznačná. S poukazom na rozhodnutie ÚS ČR uviedla, že je potrebné brať na zreteľ aj to, aké právne dôsledky účastníci právneho úkonu sledovali. Vo vzťahu k námietke premlčania uviedla, že na námietku premlčania nie je možno prihliadať z dôvodu, že sa jedná o vzťahy matky a syna a je nutné prihliadnúť na to, že výkon práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Rodina a vzťah medzi rodičmi a deťmi je prostredím, kde sa dobré mravy ako poctivosť, čestnosť, vzájomná úcta, najmä k rodičom musí nie len predpokladať ale hlavne vyžadovať. Preto na prípadné námietky premlčania by mal súd v tomto konaní nemal prihliadať.

Odporca reagoval na vyjadrenia navrhovateľky tak, že pre prípad, že malo mať darovanie (trojizbového bytu) účinky iného právneho úkonu, vznáša námietku premlčania.

Písomným podaním zo dňa 06.10.2015 navrhovateľka doplnila svoje vyjadrenia tak, že z dlžobného úpisu podľa nej vyplýva, že zámerom účastníkov konania bolo prednostne zaplatenie sumy tam uvedenej za účelom zabezpečenia kúpy jednoizbového bytu navrhovateľkou, čo potvrdzuje aj reálne konanie zmluvných strán po podpise dlžobného úpisu, keď zo strany odporcu dochádzalo k čiastočnému plneniu. Vrátenie darovaného bytu malo byť zábezpekou pre prípad, že k splateniu sumy nedôjde. Z dlžnej sumy zaplatil odporca sumu 207.093,70 Sk a jeho manželka sumu 150.000,- Sk. Toto konanie potvrdzuje, že odporca plnil záväzok uvedený v dlžobnom úpise. Z rokovaní pred CPC a listín tam predložených a podpísaných má podľa navrhovateľky vyplývať, že odporca s manželkou nároky navrhovateľky z dlžobných úpisov akceptovali a postupne aj splácali. Neskôr akceptovali aj záväzok zabezpečiť navrhovateľke náhradné bývanie. Súpis platieb predložené CPC, pochádzajú od odporcu, čo vyplýva aj z listov CPC, adresovaných navrhovateľke. Kúpna cena domu v P. bola 286.110,- Sk. Navrhovateľke patrí iba spoluvlastnícky podiel vo výške 1/10, čo v peňažnom vyjadrení predstavuje 1/10 hodnoty bytu. Prevodom tohto spoluvlastníckeho podielu na navrhovateľku táto nepovažuje za splnený záväzok spočívajúci v zabezpečení jej bývania v jednoizbovom byte v O.. Tento dom navyše nespĺňa podmienky na nerušené bývanie a vyžaduje kompletnú rekonštrukciu. Navrhovateľka uviedla, že vôľa konajúcich strán je vyjadrená v navzájom súvisiacich úkonoch - darovacej zmluve, dlžobných úpisoch a splátkovom kalendári.

V písomnom vyjadrení zo dňa 19.1.2016 navrhovateľka uviedla, že pre prípad, ak by súd akceptoval prevod spoluvlastníckeho podielu domu v P. na navrhovateľku ako čiastočné splnenie záväzku odporcu voči navrhovateľke, namieta doklad o zaplatení 640.000,- Sk ako kúpnu cenu Domu a súčasne aj jeho hodnotu, určenú znaleckým posudkom na sumu 55.100,- €.

Písomným podaním zo dňa 22.1.2016 (čl. 501) odporca doplnil svoje vyjadrenia tak, že v dlžobnom úpise je uvedené, že dlh mal vzniknúť titulom zmluvy o pôžičke vo výške 700.000,- Sk. Zmluva o pôžičke je reálnym kontraktom, ktorej podmienkou vzniku je okrem dohody strán aj reálne poskytnutie predmetu zmluvy dlžníkovi. Navrhovateľka však uviedla, že odporcovi peniaze nedávala. Kauza bola teda v dlžobnom úpise vyjadrená zmätočne, v dôsledku čoho je dlžobný úpis neplatný. Na základe uznania dlhu podľa § 558 OZ nevzniká namiesto pôvodného záväzku nový, zakladá sa ním iba domnienka, že dlh v čase jeho uznania existoval. Ak má mať uznanie práva dlžníkom zákonom predpokladané následky, musí byť dôvod uznania jednoznačne vyvoditeľný. S odkazom na komentár k OZ uviedol, že určitosť prejavu vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky musí byť daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný prejav vôle dlžníka. Vyššie uvedené požiadavky podľa odporcu neboli naplnené, preto dlžobný úpis nemožno považovať za platný právny úkon. Následkom toho je aj skutočnosť, že z tohto úkonu nemožno vyvodzovať 10-ročnú premlčaciu dobu. V prejednávacom prípade nie je možné ustáliť dôvod záväzku - preukázať tento dôvod je v zmysle § 495 OZ povinný veriteľ, čo sa však nestalo. Základným problémom podľa odporcu zostáva otázka posúdenia platnosti/neplatnosti právneho úkonu

„dlžobného úpisu“. Považovať podpísanie „dlžobných úpisov“ a darovacej zmluvy za jednočinné konanie je nesprávne, pretože esenciálnym znakom darovacej zmluvy je bezodplatnosť. Uzatvorením kúpnej zmluvy podľa odporcu týmito úkonmi tiež nemohlo prísť, pretože na dlžobnom úpise je iba podpis odporcu. Hovoriť o platnom záväzku odporcu „kúpiť navrhovateľke byt“ či zabezpečiť navrhovateľke bývanie, nie je v tomto prípade možné - chýba totiž jednoznačná špecifikácia o aký byt má ísť, v akej presnej lokalite. K otázke premlčania doplnil, že v prípade námietky rozporu premlčania s dobrými mravmi by mal ten, kto chce účinky premlčania vylúčiť, rozpor s dobrými mravmi aj náležite preukázať. V takomto prípade by malo ísť o výnimočnú situáciu, pričom súd je povinný skúmať aj otázku, či účastník konania postupoval s dostatočnou mierou opatrnosti. Navrhovateľka sa odvoláva na dobré vzťahy v rodine, pričom sama iniciovala súdne konania s viacerými členmi svojej rodiny a teraz účelovo poukazuje na inštitút dobrých mravov a na zachovanie dobrých vzťahov v rodine, pritom sama podala na odporcu aj trestné oznámenie. Podľa odporcu sú vzťahy v rodine najmä v dôsledku trvalého konfliktného konania a vystupovania navrhovateľky vážne rozvrátené. Odporca nijako nezavinil uplynutie premlčacej doby. Navrhovateľka si svoj nárok uplatnila oneskorene nie len o niekoľko mesiacov, ale rokov. Podľa jeho názoru neboli splnené kritériá výnimočnosti. Z dôvodu právnej istoty si odporca uskutočnil aj započítanie svojich pohľadávok, voči pohľadávke navrhovateľky. Ako svoje pohľadávky na započítanie označil nasledujúce pohľadávky:

- 320.000,- Sk ako polovicu kúpnej ceny na dom v P.
- 150.000,- Sk - zaplatená dňa 30.07.2003 z BSM
- 50.500,- Sk - prevody na účet navrhovateľky v období od 31.12.2004 do 16.04.2007
- 44.153,75 Sk - pohľadávky spočívajúce v nákladoch súvisiacich s nehnuteľnosťou - domom v P..

Na pojednávaní dňa 28.1.2016 (čl. 492) navrhovateľka okrem iného namietala pohľadávky odporcu na započítanie, a to:

- sumu 320.000,- Sk, z dôvodu, že podľa nej kúpna cena bola 286.000,- Sk, z čoho jedna polovica predstavuje 143.000,- Sk
- sumu 150.000,- Sk - táto suma s týmto konaním nesúvisí - ide o sumu zaplatenú manželkou odporcu. Pohľadávky, spočívajúce v prevodoch na účet navrhovateľky a v nákladoch súvisiacich s nehnuteľnosťou tieto navrhovateľka uznala v rozsahu 207.093,70 Sk. Vo vzťahu k budúcej kúpnej zmluve navrhovateľka poukázala na to, že táto nie je súladná s príslušnou kúpnu zmluvou v časti účastníkov zmluvy na strane predávajúcich, v časti kúpnej ceny ako aj na skutočnosť, že túto zmluvu navrhovateľka nepodpísala. Vo vzťahu k otázke dobrých mravov doplnila, že okrem tohto súdneho konania vedie iba súdne konanie s manželkou odporcu a trestné oznámenia, ktoré podala sa tiež týka len tejto veci.

V písomnom podaní zo dňa 1.6.2016 navrhovateľka okrem iného uviedla, že v prípade, že by súd akceptoval odporcove pohľadávky na započítanie, žiada zohľadniť jej ďalšie pohľadávky proti odporcovi, vzťahujúce sa k domu v P. v celkovej výške 2.836,06 € ako polovicu nákladov, ktoré vynaložila v plnej výške.

Na pojednávaní dňa 09.6.2016 navrhovateľka vzniesla námietku premlčania vo vzťahu k nároku na započítanie nákladov, ktoré odporca investoval do domu v P.. Odporca dobrovoľne pristúpil na spôsob riešenia jeho záväzku voči navrhovateľke a to slobodne a vedome si svojich povinností. Je nepochybné, že k podpísaniu dlžobného úpisu z jeho strany došlo - účastníci tento uzatvorili pretože chceli, aby jeho účinky nastali. Poukázala na zásadu, podľa ktorej sa nikto nemôže dovoliavať vlastnej nepoctivosti. Ďalej s poukazom na rozhodnutie US SR sp. zn. I. ÚS 2428/2007 uviedla, že v prípade zmlúv nie je na mieste prílišný formalizmus orgánov verejnej moci a nimi vznášané prehnané nároky na formuláciu zmluvy, opak by bol zásahom do zmluvnej slobody občana, vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti. Navrhovateľka bola presvedčená, že svoj nárok v konaní preukázala čo do dôvodu aj do výšky. Záverom poukázala na princíp, podľa ktorého je potrebné právne úkony vykladať v prospech ich platnosti, nie neplatnosti.

Na tomto pojednávaní odporca svoje predchádzajúce vyjadrenia doplnil vo vzťahu k nutnosti aplikácie dobrých mravom tak, že tento inštitút nemožno aplikovať jednostranne, len v neprospech odporcu. K rozvráteniu vzťahov k rodine prispela predovšetkým navrhovateľka, keď na odporcu podala trestné oznámenie, kde sa jej tvrdenia nepreukázali a teda poukazovanie z jej strany na zachovanie dobrých mravov nie je podľa odporcu prípustné.

Vo veci súd vykonal dokazovanie:

- listinami tvoriacimi obsah súdneho spisu: Dlžobný úpis odporcu zo dňa 27.07.2003 (čl. 6), Dlžobný úpis manželky odporcu zo dňa 27.07.2003 (čl. 32, 566), Výpis z KN zo dňa 21.07.2005, LV č. XXX (čl.

33), Kúpna zmluva zo dňa 21.11.2003 (čl. 35, 376, 566), Listy navrhovateľky adresované odporcovi z obdobia rokov 2006-2015 (čl. 37-42), Úradný záznam zo dňa 1.2.2012 (čl. 334), Listina, ktorej obsahom je súpis položiek (čl. 335), List CPC zo dňa 28.11.2011 (čl. 338, 391), Oznámenie návrhu dohody č. 2 zo dňa 11.1.2012 (čl. 339, 392), Trestné oznámenie z dôvodov odmietnutia pomoci matke v núdzi zo dňa 19.2.2013 (čl. 342, 398), Uznesenie ČVS: ORP -605/SMZ-B1-2013 zo dňa 18.09.2013 (čl. 343, 399), Splátkový kalendár zo dňa 27.07.2003 (čl. 375), Zápisnica o pojednávaní na Okresnom súde Bratislava IV vo veci sp. zn. 6C 42/2014 zo dňa 16.06.2015 (čl. 378), Zápisnica o pojednávaní na Okresnom súde Bratislava IV vo veci sp. zn. 6C 42/2014 zo dňa 29.09.2015 (čl. 381, 489), Znalecký posudok č. 107/2012 (čl. 425), Fotografie domu v P. s prilepeným popisom závad - predložené navrhovateľkou (čl. 464-476), mail právneho zástupcu odporcu právnomu zástupcovi navrhovateľky s prílohami zo dňa 23.11.2011 (čl. 386), Listina Problematika domu v P. zo dňa 27.03.2012 (čl. 395), Návrh mimosúdnej dohody (čl. 403), Kúpna zmluva medzi navrhovateľkou a odporcom s manželkou (čl. 405), Dohoda o generálnom urovnaní (čl. 409), Listina potvrdzujúca zaplatenie sumy 640.000,- Sk (čl. 418), Rozsudok Okresného súdu Bratislava IV vo veci sp. zn. 6C/2014-225 zo dňa 14.01.2016 (čl. 514), Prikazy na úhradu (čl. 528-537) Návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zo dňa 21.11.2003 (čl.569), Zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 1.10.2003 (čl. 570)
- vylúčením účastníkov konania
a oboznámením sa s ostatným obsahom spisu.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázaný nasledovný skutkový stav:

V Dĺžobnom úpise odporcu zo dňa 27.07.2003 je uvedené, že odporca v deň podpisu listiny od mamy prevzal sumu 700.000,- Sk ako pôžičku na zakúpenie jednoizbového bytu. Súčasne túto dĺžobu uznal a zviazal sa dlžnú sumu zaplatiť najneskôr do troch rokov odo dňa podpisu listiny v nasledujúcich splátkach: 1. sumu 500.000,- Sk do 31.12.2003 a 2. sumu 200.000,- Sk do 31.12.2006. V prípade, že sa odporcovi uvedenú dĺžobu nepodarí splatiť a nedohodne sa inom splátkovom kalendári, pristupuje k hmotnému záväzku, na základe ktorého sa zaväzuje vrátiť byt na T.. L.. E. Č.. X B. O., ktorý nadobudol formou darovacej zmluvy. Podpis odporcu na listine bol úradne osvedčený.

V Dĺžobnom úpise manželky odporcu zo dňa 27.07.2003 je uvedené, že manželka odporcu uznáva dlh voči navrhovateľke vo výške 700.000,- Sk, pričom dlžnú sumu sa zaväzuje zaplatiť najneskôr do desiatich rokov. Podpis manželky odporcu na listine bol úradne osvedčený.

Podľa Výpisu z KN zo dňa 21.07.2005, LV č. XXX boli v deň výpisu podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností - pozemkov parc. č. XXX/X vo výmere 338 m2 druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXX/X vo výmere 223 m2 druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXX/X vo výmere 1112 m2 druh pozemku záhrady a domu na parcele č. XXX/X, každý s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1.

Kúpnu zmluvu zo dňa 21.11.2003 podľa jej obsahu uzatvorili p. E. V. ako predávajúca a navrhovateľka s odporcom ako kupujúci. Predmetom zmluvy boli nehnuteľnosti, vedené na LV č. XXX a nehnuteľnosti vedené na LV č. XXXX - záhrada o výmere 629 m2. Podľa tejto zmluvy mal byť predmet zmluvy ocenený znaleckým posudkom H.. Z. č. 83/2003 zo dňa 20.11.2003 na sumu 286.110,- Sk, ktorá suma je v zmluve zároveň označená za kúpnu cenu, ktorá mala byť podľa zmluvy odovzdaná predávajúcej pri podpise zmluvy. Podpis predávajúcej na zmluve je úradne overený.

Listom zo dňa 02.05.2006 bez pripojenej doručky - navrhovateľka žiadala odporcu o zaplatenie sumy 550.000,- Sk, súčasne ho žiadala, aby s manželkou našiel spôsob ako jej zaplatiť do konca júna 2006 aspoň 300.000,- Sk.

V liste zo dňa 15.5.2011 bez pripojenej doručky, adresovanom odporcovi navrhovateľka okrem iného uviedla: „Ty však musíš tiež, ustúpiť zo svojho schizofrenického presvedčenia, keď si myslíš, že P. si ma poriešil..... Nie, Neporiešil! Iba si môj /a pravdepodobne aj svoj život, riadne skomplikoval!“

Z Úradného záznamu zo dňa 1.2.2012 vyplýva, že záznam bol spísaný tohto dňa Centrom právnej pomoci - podľa jeho obsahu bola navrhovateľka oboznámená s návrhom dohody č. 2, s ktorým nesúhlasila a žiadala, aby jej odporca zaplatil sumu 33.194,04 €.

Podľa Listu CPC zo dňa 28.11.2011 odporca navrhol na vyporiadanie oboch dlžobných úpisov zaplatiť navrhovateľke 800.000,- Sk proti povinnosti navrhovateľky previesť na neho spoluvlastnícky podiel na dome v P.. Uvádza sa tam aj, že odporca mal navrhovateľke zaplatiť pobyt v U. v hodnote 200.000,- Sk. Podľa Oznámenia návrhu dohody č. 2 zo dňa 11.1.2012 (čl. 339) odporca mal za polovicu na dome v P., patriacu navrhovateľke zaplatiť 320.000,- Sk. Túto sumu, spolu s ostatnými dlžnými sumami jej mal byť v rámci mimosúdneho riešenia veci zaplatiť.

Podľa Trestného oznámenia zo dňa 19.2.2013 - toto oznámenie je opatrené pečiatkou OO PZ v Bratislave I. Z obsahu listiny vyplýva, že trestné oznámenie smeruje proti odporcovi a jeho manželke z

dôvodu, že si voči nej neplnia záväzky z dlžobných úpisov a nie sú ochotný poskytnúť jej príspevok na potrebné platby na bývanie, liečenie a ďalšie nevyhnutné existenčné výdavky.

Podľa Uznesenia ČVS: ORP -605/SMZ-B1-2013 zo dňa 18.09.2013 bolo trestné oznámenie navrhovateľky zo dňa 19.2.2013 odmietnuté z dôvodu, že nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. por., resp. k inému protiprávnemu konaniu. Opravný prostriedok navrhovateľky voči tomuto rozhodnutiu bola ako nedôvodná zamietnutá.

Podľa Splátkového kalendára zo dňa 27.07.2003 sa mal manželka odporcu zaviazat', že dlžnú sumu vo výške 700.000,- Sk bude navrhovateľke splácať v mesačných splátkach po 1.000,- Sk od r. 2008, pokiaľ dovtedy nebude kúpený jednoizbový byt pre navrhovateľku v Bratislave.

Podľa Zápisnice o pojednávaní na Okresnom súde Bratislava IV vo veci sp. zn. 6C 42/2014 na tomto pojednávaní dňa 16.06.2015 vypovedal ako svedok odporca, ktorý uviedol, že dlžobné úpisy mali byť akousi zárukou, že pre navrhovateľku bude zabezpečená náhrada za jej byt na P. P.. Táto náhrada bola zabezpečená, takže podľa neho dlžné úpisy nemali byť použité. Uviedol aj, že sa zaviazal zabezpečiť navrhovateľke bývanie, čo aj spravil a ku kúpe došlo so súhlasom navrhovateľky.

Podľa Zápisnice o pojednávaní na Okresnom súde Bratislava IV vo veci sp. zn. 6C 42/2014 na tomto pojednávaní dňa 29.09.2015 vypovedala ako účastníčka konania manželka odporcu. Uviedla, že listiny jej boli predložené na podpis manželom s tým, že tieto záležitosti si rieši on sám. Ona nikdy nemal v úmysle plniť akékoľvek finančné plnenie alebo zabezpečiť navrhovateľke bývanie - nemala k tomu žiadny dôvod, keďže sama nijaké plnenie nedostala. Tento vzťah bol vždy len medzi navrhovateľkou a jej manželom. K dokladu, že mala navrhovateľke zaplatiť sumu 150.000,- Sk uviedla, že na tejto listine je len podpis navrhovateľky, nie jej. Teda takýchto dokumentov môže byť bez jej vedomia vytvorených koľkokrát a nepreukazuje plnenie od odporkyne. Rovnako poprela aj splátkový kalendár s poukazom na to, že poskytnutie sumy 150.000,- Sk, ktoré malo byť od odporkyne si so splátkovým kalendárom na druhej strane potvrdenia o zaplatení odporuje, keďže podľa splátkového kalendára sa malo plniť až od roku 2008. V dlžobnom úpise nie je overený podpis odporkyne a navyše slovo „B. O.“ je zjavne dodatočne dopísané.

Znaleckým posudkom č. 107/2012 znalkyňa H.. V., D.. stanovovala všeobecnú hodnotu rodinného domu s.č. 229 na parc. č. 274/1 s príslušenstvom a pozemkov č. 274/1,2, 275/1 a 275/2 ku dňu 31.05.2012 na základe požiadavky zadávateľa, ktorým bol odporca. Znalčka určila všeobecnú hodnotu nehnuteľností na sumu 55.100,- €.

Na Fotografiách domu v P. s prilepeným popisom závad navrhovateľka uviedla viaceré závady, ktorými podľa nej dom trpí - ako napr. hranicu zvlhnutého muriva na vonkajšej fasáde domu, rozpadávajúci sa múr, porušené murivá v dôsledku zatekania strechy a iné.

Z mailu právneho zástupcu odporcu právnomu zástupcovi navrhovateľky s prílohami zo dňa 23.11.2011 vyplýva, že v právny zástupca odporcu tohto dňa posielal právnomu zástupcovi navrhovateľky tabuľku s prehľadom platieb, ktoré uhradil odporca resp. jeho manželka v prospech navrhovateľky, za účelom vyjadrenia navrhovateľky k návrhu na mimosúdnu dohodu. Poukázal aj na skutočnosť, že jeho klient mal zaplatiť navrhovateľke zájazd do T. v hodnote cca 200.000,- Sk. K mailu mali byť pripojené 4 dokumenty - dva typu obrázkov - png dokument, jedna tabuľka typu xlsx a jeden dokument typu pdf.

Listinu Problematika domu v P. zo dňa 27.03.2012 podľa obsahu spísala navrhovateľka. Z listiny vyplýva najmä to, že navrhovateľka k tomuto dátumu považovala za nesplatenú od odporcu a jeho manželky sumu 33.107,- €.

Podľa Návrhu mimosúdnej dohody navrhovateľka poskytla odporcovi 700.000,- Sk a jeho manželke rovnakú sumu na základe dlžobných úpisov. Ako nesplatená časť pôžičky voči odporcovi bola uvedená suma 16.361,49 €. Návrh obsahoval záväzok odporcu a jeho manželky zaplatiť navrhovateľke sumu 27.000,- € a záväzok odporkyne previesť na nich spoluvlastnícky podiel na dome v P.. Obdobný obsah má aj Dohoda o generálnom urovaní s výnimkou toho, že suma na vyplatenie pre navrhovateľku bola uvedená vo výške 29.000,- €.

Z Kúpnej zmluvy, v ktorej sú ako zmluvné strany označené navrhovateľka a odporca s manželkou, nepodpísanej žiadnou zo zmluvných strán vyplýva, že malo ísť o návrh, ktorého predmetom bol prevod spoluvlastníckeho podielu navrhovateľky na dome v P. na odporcu s manželkou za sumu 29.000,-€.

V Listine potvrdzujúce zaplatenie sumy 640.000,- Sk z neuvedeného dňa je uvedené, že neuvedená osoba mala prevziať od odporcu predmetnú sumu za dom v P. pop. č. 229.

Z Rozsudku Okresného súdu Bratislava IV vo veci sp. zn. 6C/2014-225 zo dňa 14.01.2016, mal súd za preukázané, že v predmetnom konaní boli účastníkmi navrhovateľka a manželka odporcu, predmetom konania bol zaplatenie sumy 18.256,65 €. Konajúci súd návrh na začatie konania zamietol, pričom v odôvodnení uviedol, že odporkyňa uniesla dôkazné bremeno, že v čase uznania dlhu označený dlh neexistoval.

Podľa Príkazov na úhradu v počte 10 kusov mal dať odporca v prospech účtu navrhovateľky príkazy na úhradu spolu 43.500,- Sk v období od 8/2005 do 4/2007 -na dokladoch je poznámka navrhovateľky, že predmetné platby si nevie overiť, lebo nedisponuje príslušnými výpismi z účtu.

Podľa Návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zo dňa 21.11.2003 , potvrdeného správou katastra, predmetom vkladu bola kúpna zmluva zo dňa 21.11.2003; v listine je uvedená kúpna cena vo výške 286.110,- Sk.

Podľa Zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 1.10.2003 túto zmluvu uzatvorila p. V. a p. V. s odporcom a jeho manželkou, predmetom zmluvy mali byť nehnuteľnosti na LV č. XXX v k.ú. P. a kúpna cena mala byť 640.000,- Sk.

Súd vec právne posúdil nasledovne:

Predmetom konania je po poslednej pripustenej zmene návrhu zaplataenie istiny vo výške 16.361,49 €. Dôvodnosť nároku navrhovateľka odvodzovala najmä z listiny Dĺžobný úpis zo dňa 27.07.2003. Podľa obsahu tejto listiny odporca ako syn navrhovateľky prevzal od nej sumu 700.000,- Sk ako pôžičku na zakúpenie jednoizbového bytu, uznal svoju dĺžobu a zviazal sa ju splatiť v dvoch splátkach v lehote 3 rokov od podpisu listiny.

Označený právny úkon nesie znaky právneho úkonu uznania dlhu. Ako uznanie dlhu ho označila aj navrhovateľka, preto sa prednostne súd zaoberal, či listinou Dĺžobný úpis mohlo dôjsť platne k uznaniu dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 558 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Na to, aby mohlo dôjsť k platnému uznaniu dlhu podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia sa vyžaduje, aby boli kumulatívne splnené nasledujúce podmienky:

- uznávací prejav musí mať písomnú formu
- úkon musí obsahovať záväzok zaplatiť dlh
- dlh musí byť určený čo do dôvodu ako aj do výšky, pričom na základe tejto špecifikácie musí byť dlh určený tak, aby ho bolo možné jednoznačne identifikovať a aby sa nedal zameniť s iným dlhom.

Z vyššie uvedených náležitostí listina Dĺžobný úpis má jednoznačne písomnú formu, je z nej zrejmé kto právny úkon urobil a komu ho adresoval. Jednoznačná je aj výška dĺžoby, ktorú sa odporca zaviazal navrhovateľke zaplatiť.

Čo sa týka dôvodu dlhu - ak by sa vychádzalo zo samotnej listiny, tak by dôvodom mala byť pôžička poskytnutá odporcovi navrhovateľkou. Zo zhodného vyjadrenia účastníkov konania však vyplýva, že k poskytnutiu pôžičky nedošlo - navrhovateľka titulom pôžičky neodovzdala odporcovi žiadne peňažné prostriedky a teda k uzavretiu zmluvy o pôžičke medzi účastníkmi konania nedošlo. Ak by však aj došlo k poskytnutiu peňažných prostriedkov vo forme pôžičky v deň podpisu Dĺžobného úpisu, ako je to v ňom deklarované, v tento deň s prihliadnutím na deklarovanú splatnosť pôžičky (tri roky odo dňa podpisu) neexistoval žiadny konkrétny dlh odporcu voči navrhovateľke, iba záväzok odporcu v lehote 3 rokov zaplatiť pôžičku. Preto aj v prípade, že by navrhovateľka peňažné prostriedky odporcovi poskytla, v deň ich poskytnutia, v čase keď žiadny dlh neexistoval, nemohol odporca platne uznať takýto dlh voči navrhovateľke. To však neznamená, že by na účely súdneho konania (pri pravdivosti ostatných deklarovaných skutočností) táto listina nemohla byť dokladom napr. o odovzdaní peňažných prostriedkov odporcovi - toto však účastníci konania zhodne svojimi tvrdeniami vyvrátili. Súd na základe týchto skutočností dospel k záveru, že listina Dĺžobný úpis síce obsahuje dôvod dlhu, ktorý sa týmto prejavom odporcu mal uznať, avšak dôvod dlhu, ako vyvrátiteľná právna domnienka bol v priebehu konania vyvrátený ako neexistujúci.

Absencia tejto náležitosti spôsobuje, že listina Dĺžobný úpis je ako právny úkon uznania dlhu neplatná. Súd v súvislosti so skúmaním platnosti právneho úkonu uznania dlhu nemohol akceptovať námietky navrhovateľky, že:

- je potrebné skúmať vôľu strán právneho úkonu
- právny úkon je potrebné vykladať v prospech jeho platnosti
- je potrebné prihliadať na okolnosti, za ktorých k vykonaniu úkonu prišlo a na konanie strán právneho úkonu
- nemožno akceptovať prílišný formalizmus.

Uznanie dlhu je osobitný inštitút zabezpečenia záväzkov (je upravený v 8. časti prvej hlavy piatom oddieli Občianskeho zákonníka s názvom Zabezpečenie záväzkov). Uznanie dlhu, tak ako aj ostatné prostriedky zabezpečenia záväzkov na rozdiel od ostatných právnych úkonov majú ustanovené prísnejšie kritéria svojej platnosti. Súvisí to s dôsledkami, ktoré sa s týmito inštitútmi spájajú. Pri uznaní dlhu patrí medzi najdôležitejšie dôsledky platného právneho úkonu:

- predĺženie všeobecnej premlčacej doby na desať rokov

- to, že nevzniká nový záväzok, ale zakladá sa vyvrátiteľná právna domnienka, že uznaný záväzok v čase uznania trval

- uľahčuje veriteľovi procesnú situáciu v prípade súdneho sporu - veriteľ nemusí dokazovať vznik záväzku a jeho výšku v dobe uznania. Naopak dlžník môže namietat, že uznaný záväzok nevznikol, resp. že neexistuje, ale v takomto prípade znáša dôkazné bremeno. Nejde len o obyčajný dôkazný prostriedok, slúžiaci k preukázaniu nároku veriteľa v súdnom konaní, ale priamo zo zákona je s ním spojená vyvrátiteľná právna domnienka o existencii dlhu v čase vykonania úkonu uznania dlhu. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33 Odo 779/2002, podľa ktorého ak nie je určitosť prejavu vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky a prísľub dlh zaplatiť daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný, nejde o platné uznanie dlhu. Vyššie uvedené námietky navrhovateľke sú však dôvodné pri skúmaní toho, aký právny vzťah bol medzi účastníkmi konania založený a vznikol.

Účastníci konania zhodne uviedli, že navrhovateľka na odporcu darovacou zmluvou previedla svoj trojizbový byt v O. a ako protiplnenie od odporcu žiadala buď zabezpečenie bývania alebo zaplatenie sumy 700.000,- Sk, aby si bývanie mohla zabezpečiť sama. Tvrdenia účastníkov sa rozchádzali v tom, aké bývanie mal odporca navrhovateľke zabezpečiť. Navrhovateľka tvrdila, že to mal byť jednoizbový byt v O., odporca tvrdil, že svoju povinnosť zabezpečiť navrhovateľke bývanie si splnil zabezpečením spoluvlastníckeho podielu vo výške 1 na dome s pozemkami v P..

Za jediný dôkaz na preukázanie toho, aké bývanie malo byť navrhovateľke zabezpečené, navrhovateľka označila Splátkový kalendár zo dňa 27.07.2003, podpísaný manželkou odporcu. K uvedenému sa manželka odporcu vyjadrila, že predmetnú listinu nepodpísala a slovo v O., ktoré sa malo vzťahovať k špecifikácii bytu pre navrhovateľku bolo podľa nej dopísané, pretože je napísané iným písmom ako ostaná časť listu (pojednávani na Okresnom súde Bratislava IV vo veci sp. zn. 6C 42/2014 na tomto pojednávaní dňa 29.09.2015). Na základe týchto skutočností súd nemá inú možnosť, ako konštatovať, že navrhovateľka nepreukázala obsah dohody s odporcom v časti, aké konkrétne bývanie alebo byt jej mal odporca zabezpečiť. Rovnako tak nepreukázala ani to aká bola vôľa konajúcich strán v čase podpisu Dĺžobného úpisu - účastníci uviedli, že odporca mal navrhovateľke prednostne zabezpečiť bývanie a až pre prípad, keby sa tak nestalo jej mal zaplatiť peňažné prostriedky vo výške uvedenej v Dĺžobnom úpise - takejto dohode však odporuje konanie účastníkov konania - keď odporca poskytoval navrhovateľke peňažné plnenie a ona ho prijímala a to už niekoľko mesiacov po podpise Dĺžobného úpisu. Čas, v ktorom boli plnenia poskytované tiež nie je súladný s časom plnenia, uvedenom v Dĺžobnom úpise, keď odporca poskytoval navrhovateľke rôzne peňažné sumy v hodnote spravidla niekoľko tisíc až desaťtisíc Sk už pred splatnosťou „dĺžoby“ uvedenej v Dĺžobnom úpise. Navrhovateľka teda nepreukázala, čo presne bolo predmetom dohody medzi účastníkmi konania, preto súd ani nemohol vyhodnotiť, či záväzok odporcu z tejto dohody bol splnený napr. zabezpečením bývania v dome v P..

Z dôvodu, že navrhovateľka obsah záväzkového vzťahu s odporcom nepreukázala a obsah tohto záväzku nemožno jednoznačne určiť ani z vôle účastníkov konania, okolností právneho úkonu ani z iných okolností súd návrh na začatie konania v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

Poučenie:

P o u č e n i e : Účastník konania môže napadnúť rozhodnutie súdu I. stupňa odvolaním.

Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, O.s.p.)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. (§ 205 ods. 1, 2 O.s.p.)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.